

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Pavla Moravce a soudkyň JUDr. Miluše Krejzlíkové a Mgr. Miroslavy Lanžhotské ve věci

nezletilého: ██████████, narozený ██████████
trvale bytem ██████████
fakticky bytem na adresách rodičů
zastoupený městem ██████████ jako kolizním opatrovníkem pro toto řízení

syna rodičů: ██████████, narozená ██████████
bytem ██████████
zastoupená advokátkou JUDr. Petrou Novákovou Andršovou, LL.M.
sídlem Gočárova třída 806/32, 500 02 Hradec Králové

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████
zastoupený advokátem JUDr. Dominikem Fojtů
sídlem Hořínecká 962/1, 182 00 Praha 8 – Ďáblice

o snížení výživného

k odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu v Trutnově ze dne 16. prosince 2020, č. j. 0 P 204/2018-710, ve spojení s doplňujícím usnesením téhož soudu ze dne 24. května 2021, č. j. 0 P 204/2018-769

takto:

- I. Soudkyně Okresního soudu v Trutnově Mgr. Marie Studničková není vyloučena z projednávání a rozhodnutí této věci.
- II. Rozsudek okresního soudu se ve **výroku I. potvrzuje.**

- III. Rozsudek okresního soudu se ve **výroku II. mění** tak, že otec je povinen zaplatit matce náhradu nákladů řízení ve výši [REDACTED] Kč k rukám její zástupkyně do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Otec je povinen zaplatit matce náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši [REDACTED] Kč k rukám její zástupkyně do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem ve spojení s jím vydaným doplňujícím usnesením zamítl návrh otce na snížení výživného (výrok pod bodem I. rozsudku okresního soudu) a otci uložil povinnost zaplatit matce náhradu nákladů řízení ve výši [REDACTED] Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Petry Andršové, LL.M., se sídlem v Hradci Králové, Gočárova třída 806/12 (bod II.); dále v části, týkající se návrhu otce na hrazení výživného placeného matkou, řízení zastavil a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů této části řízení (body I. a II. usnesení).
2. V odůvodnění svého rozhodnutí okresní soud předně reprodukoval procesní podání účastníků a shrnul svá skutková zjištění při podání přehledu v řízení provedených důkazů. Otec se v tomto řízení návrhem datovaným dne 5. 11. 2020, vtěleným do jeho podání založeného na č. l. 630 a násl. spisu, domáhal vydání rozsudku, podle něhož by otci byla uložena povinnost – cit.: „... platit na výživu nezl. [REDACTED] k rukám jeho matky částku [REDACTED] Kč měsíčně, splatnou vždy do 15. dne v měsíci, a to od právní moci rozsudku“ (viz otcem návrhový petit pod bodem IX., 89. I. jeho podání – založeno na č. l. 635 spisu) s tím, že – cit.: „Dlužné výživné podle výroku ad I. nevzniklo“ (bod IX., 89. II.) a s tím, že – cit.: „Otec je povinen zajistit, aby na úhradu hmotných potřeb nezl. [REDACTED] bylo měsíčně vynaloženo alespoň [REDACTED] Kč měsíčně, a to místo výživného doposud stanoveného přímo otci (bod IX., 89. III.), že matka je povinna platit na výživu nezl. Matyáše k rukám jeho otce měsíčně částku [REDACTED] Kč, splatnou vždy do 15. dne v měsíci, a to od právní moci tohoto rozsudku (bod IX., 89. IV), když dlužné výživné podle výroku ad IV. nevzniklo (bod IX., 89. V.), přičemž žádnému z účastníků nebude přiznáno právo na náhradu nákladů řízení.
3. Z nesporných tvrzení rodičů měl za zjištěné, že nezl. [REDACTED] je žákem druhého ročníku základní školy, v týdnu, kdy je v péči matky, dochází do družiny, v době vydání rozsudku z důvodu pandemie nenavštěvoval žádné kroužky. Na základě rozsudku Okresního soudu v Trutnově ze dne 21. 4. 2017, č. j. 28 Nc 2225/2016-197, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. 10. 2017, č. j. 20 Co 211/2017-337, byl nezletilý svěřen do střídavé péče rodičů s intervalem střídání po jednom týdnu, otci bylo na syna stanoveno výživné [REDACTED] Kč splatné každý měsíc k rukám matky a matce ve výši [REDACTED] Kč splatné naopak každý měsíc k rukám otce. Při tehdejší rozhodování bylo vycházeno z toho, že matka měla další vyživovací povinnost k synu [REDACTED] [REDACTED], nar. [REDACTED], měla příjem [REDACTED] měsíčně, otcovy majetkové a příjmové poměry byly prokazatelně vyšší, neboť otec kromě příjmů ze starobního důchodu podnikal, byl jednatelem obchodní společnosti zabývající se developerskou činností, vlastnil řadu nemovitých věcí. Od doby tohoto rozhodnutí řešily soudy řadu záležitostí týkajících se nezl. [REDACTED]. Jednalo se o určení zařízení, které bude nezletilý navštěvovat v rámci předškolního vzdělávání, opakovaně byly řešeny návrhy na úpravu styku, bylo rozhodováno o výkonu rozhodnutí. Okresní soud dále citoval ust. § 913 odst. 1 a 2 a § 923 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném znění (dále jen „o. z.“). Vysvětlil, z jakého důvodu neprovedl část navrhovaných důkazů. Uvedl, že důvodem pro změnu soudního rozhodnutí o výživném by mohla být změna poměrů některého z účastníků řízení, a to ve vztahu k poměrům výživou povinného

rodiče či ve vztahu k potřebám dítěte. Nic takového v řízení prokázáno nebylo. Z provedených důkazů okresní soud zjistil, že otcovým jediným příjmem je starobní důchod a odměna za činnost správce svěřenského fondu. Současně však bylo zjištěno, že otec v posledních více než dvou letech učinil řadu právních a ekonomických kroků, které vedly k tomu, že dříve otcem vlastněný nemovitý majetek, či majetek patřící do jím ovládané obchodní společnosti, přešel do majetku svěřenských fondů, které mají sloužit k finančnímu zabezpečení otce a za určitých podmínek pak i snad nezletilého [REDAKCE]. To však podle okresního soudu nemůže být důvodem pro snížení výživného placeného otcem na nezl. syna, a to tím spíše, že potřeby syna se postupem doby spíše zvyšují. Podle okresního soudu současné výživné spolu s dalšími plněními, které nezl. [REDAKCE] od otce dostává v podobě věcných i zážitkových plnění, naplňují premisu o shodnosti životní úrovně; proto nebylo přistoupeno ke zvýšení výživného. Otcův návrh o hrazení veškerých nákladů syna ze svěřenského fondu zřízeného otcem je podle okresního soudu neakceptovatelný. Okresní soud nespatořoval – cit.: „...jakýkoliv benefit pro nezl. [REDAKCE] v tom, aby jeho potřeby tzv. úvěrovala matka tím, že je pokryje z vlastního příjmu či majetku, tj. např. zaplatí nákup potravin pro syna, zakoupí mu oblečení či zaplatí vstupné do zážitkového parku, následně předloží příslušný doklad o zaplacení otci a vyčká, zda otec v souladu se zásadami pro čerpání financí z prostředků fondu rozhodne o jejich proplacení a snad někdy v budoucnu je proplatí“. Soud prvního stupně upozornil, že ze stanov svěřenského fondu nevyplývá, do jaké lhůty by měly být náklady proplaceny. Uvedl dále příklad neřešení otázky, kdy otec by kupř. neproplatil účet za zimní bundu s tím, že mohla být pořízena levnější. V určitých případech pak podle okresního soudu vystavení daňového dokladu není reálné, popř. by mohlo vést ke stigmatizaci či dehonestaci matky. Oba rodiče mají k nezl. [REDAKCE] plná rodičovská práva a není jejich povinností, aby si navzájem skládali vyúčtování týkající se péče o syna. Vedle tohoto vyživovací povinnosti rodiče k dítěti je osobního charakteru a otec se jí nemůže zbavit tím, že ji přenesl na jiný subjekt – svěřenský fond. Otcovi navíc nic nebrání v tom, aby změnil v průběhu doby jednotlivé cíle fondu, jeho fungování a účel. Jako jediný správce rozhoduje o tom, komu a kdy budou z fondu vypláceny finanční prostředky. Okresní soud dospěl k závěru, že k tíži nezletilého nemůže jít skutečnost, že otec se od doby posledního rozhodnutí o výživném zbavil svého majetku a převedl ho do svěřenských fondů, které má ale na druhou stranu možnost on sám jako jediný ovládat a rozhodovat o jejich existenci, cílech a výplatách z jejich majetku. Proto byl otcův návrh jako nedůvodný zamítnut. Rozhodnutí o nákladech řízení bylo odůvodněno ust. § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění (dále jen „ZŘS“). Mimořádné okolnosti případu odůvodňující přiznání náhradového práva matce shledal okresní soud v tom, že otec se s totožným návrhem obrátil na soud v tom roce již podruhé, přestože mu bylo již při minulém předběžném projednání jeho dříve podaného návrhu soudem naznačeno, že jeho návrh nemůže být úspěšný. Okresní soud připojil výpočet výše náhrady nákladů matky. V doplňujícím usnesení shora označeném okresní soud ustanovením § 96 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „OSŘ“) odůvodnil zastavovací výrok a § 23 ZŘS výrok nákladový. K tomu se sluší doplnit, že tak učinil k závaznému pokynu odvolacího soudu ze dne 29. 3. 2021 (srov. č. l. 756-757 spisu), když otec v bodě ad II. 7. svého následně podaného odvolání proti rozsudku okresního soudu (srov. č. l. 717 spisu) učinil procesní úkon označený jako „změna“ návrhu v tom smyslu, že – cit.: Otec dále mění svůj návrh tak, že nepožaduje výživné po matce; k tomu pak připojil vyjádření, že – cit.: „Soud o tomto návrhu nerozhodl, nově není třeba rozhodovat“. Tento procesní úkon otce byl vyhodnocen jako částečné zpětvzetí návrhu (§ 41 odst. 2 OSŘ), pročež bylo řízení v uvedené části zastaveno a žádnému z účastníků soud nepřiznal právo na náhradu nákladů této části řízení (výroky pod bodem I. a II. usnesení okresního soudu ze dne 24. 5. 2021, č. j. 0 P 204/2018-769, jež nabylo právní moci dnem 12. 6. 2021).

4. Proti rozsudku okresního soudu se odvolal otec. Uplatnil odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. b/, c/, d/, e/ a g/ OSŘ; vyčítal tedy okresnímu soudu nepřihlednutí k jím tvrzeným skutečnostem, namítal vady, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, namítal neúplnost zjištění skutkového stavu, nesprávnost skutkových zjištění a nesprávnost právního posouzení věci. V úvodu odvolání otec vyjádřil přesvědčení, že jeho návrh a argumenty nebyly posuzovány z hlediska nezletilého, nýbrž výlučně z pohledu matky; otec se ohradil proti závěru okresního soudu, že by se majetku – cit.: „zbavil“, neboť jej - cit.: „vyčlenil“ k určitému účelu. V dalším obsahu odvolání otec shrnul svůj návrh. Rozsudek okresního soudu se podle otceva přesvědčení s jeho návrhem zcela míjí a nijak na něj nereaguje. Otec se zevrubně zabýval tím, že soud k němu opakovaně přistupuje způsobem, který nelze nazvat než jako dehonestující; soud usilovně hledal nepoctivý záměr na straně otce, a když jej nenachází, uchyluje se ke spekulacím. Podle jeho názoru soud matce straní. Za vadu řízení považoval otec tu skutečnost, že okresní soud se nijak nezabýval jeho návrhem uložit matce povinnost vyúčtovat výživné placené k jejím rukám. V této souvislosti poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 1. 2019, sp. zn. 20 Cdo 351/2018, ve kterém byla uložena rodiči povinnost vyúčtovat výživné. Otec má totiž pochybnost, na co matka výživné vynakládá. Za vadu rozsudku odvolatel považoval neprovedení důkazu výpisem z inventurního soupisu fondu a nezohlednění jím uplatněného tvrzení. Okresní soud podle otce pochybil tím, když mu zabránil návrh vysvětlit – v průběhu jednání dne 16. 12. 2020 bylo podle otce patrné, že jeho návrh zůstane přes veškerou snahu nepochopen. V této souvislosti otec poukázal na znění protokolu o jednání, a sice na tu jeho pasáž, ve které je uvedeno, že předmětem jednání nebude diskuse o náhledu na věc, ale že soud bude pokračovat v jednání provedením důkazů. V tomto postupu okresního soudu otec spatřoval hrubou procesní chybu, která se nutně promítla – cit.: „... do dalšího postupu v jednání a v konečném důsledku do vad rozsudku“. V odkazu pod čarou k této námitce otec upozornil, že podobně – cit.: „... jasno měl soud v době, kdy otec podal svůj první návrh, což je patrné z protokolu o jednání ze dne 27. 2. 2020“. Nesprávnost zjištění otec dovozuje ze - okresním soudem - zcela nesprávného uvedení účelu fondu. Je opomíjena zcela jednoznačná preference nezl. ██████████. Otcův fond neposkytl plnění žádnému z obmyšlených, tedy ani otci, což potvrzuje tu skutečnost, že otec nic – cit.: „...neulil“. K nesprávnosti skutkových zjištění učiněných okresním soudem otec poznamenal, že vlastnické právo obchodní společnosti ██████████, s. r. o., nesouvisí s otcovým návrhem, tato společnost nevlastní – cit.: „... celou řadu“ pozemků v k. ú. ██████████ vlastní tam několik otcem uvedených pozemků, ohledně kterých otec nechává vypracovat znalecký posudek stran jejich ocenění. Ke skutkovým zjištěním okresního soudu otec ještě uvedl, že v rozsudku uváděný přívěs byl před lety ukraden a ██████████ je nepojízdný. V rozsudku zmiňovaný fotbalový kroužek navštěvovaný nezletilým je pak hrazen ze strany fondu. Otec dále doplnil skutková zjištění okresního soudu ve vztahu k dalším zdrojům pro nezl. ██████████. K nesprávnému právnímu posouzení věci samé otec předně zmínil, že změnu hmotných poměrů je nutno posoudit jinak. V řízení nebyla tvrzena změna potřeb a poměrů na straně nezletilého. Otec zopakoval, že netvrdí, že by neexistovaly prostředky pro plnění výživného; tvrdí, že jeho jediným příjmem je starobní důchod a že výživné pro nezletilého je plněno prostřednictvím fondu. Soud naproti tomu tvrdí, že otec má důchod přibližně ██████████ Kč, z čehož musí výživné ve výši ██████████ Kč uhradit, a to bez ohledu na to, že otec pro výživné vyčlenil takřka celý svůj majetek. Při posouzení změny faktických poměrů soud nesprávně posoudil zásadní otázky, a sice existenci fondu, jeho účelu, fungování, účelu výživného, jeho plnění, otázky plnění do budoucna a vztahu k otci uložené povinnosti. V té souvislosti otec upozornil, že ust. § 923 o. z. nedefinuje změnu poměrů. V další části svého odvolání otec zpochybnil odmítnutí fondu jako nástroje pro plnění výživného. Podle jeho názoru jím navržený a již funkční model zabezpečení materiálních potřeb nezletilého prvostupňový soud zamítl patrně pod vlivem toho, že nepřipustil diskusi o tomto návrhu. Je absurdní závěr

okresního soudu, že otec majetek – cit.: „...ovládá“. Dalším pochybením okresního soudu je, že patřičně nepřihlédl k dokumentu - Listině přání fondu. Ve vztahu ke komunikaci a výměně informací mezi rodiči, k - cit.: „účtování“ mezi rodiči otec uvedl, že tyto považuje za zásadní. Soud se však tímto otcovým postojem nezabýval, naopak jej odbyl a právo na informace otci upřel. Otec zdůraznil, že nepožaduje inventurní soupis toho, co nezl. syn s matkou jedli, jak emotivně uvádí okresní soud; chce však vědět, co se stalo a na co peníze šly. V bodu 26. odůvodnění rozsudku jsou pak podle otce uváděny spekulace soudu, které jsou podle něj následkem toho, že soud se nevypořádal s argumentací obsaženou v jeho návrhu a že mu neumožnil návrh vysvětlit. Ve skutečnosti by matka o proplacení nežádala, nýbrž by vznik nákladů oznámila a ze strany otce by nedocházelo ke schvalování, nýbrž k proplacení. Lhůty by vycházely z ust. § 1958 odst. 2 o. z. a k platbám by tudíž docházelo bezodkladně. Planá a zbytečná je tak obava soudu, co by snad mělo být pro matku dehonestující. Odvolatel zevrubně vyložil, že obavy formulované okresním soudem v odůvodnění jeho rozhodnutí jsou liché, jsou spekulativní co do povahy a nesprávné co do závěrů, vycházejí z principiální nedůvěry otci, ani by bylo vyzkoušeno, jak bude model ve skutečnosti fungovat. Soud se také nezabýval požadavkem otce na to, aby matka přijaté výživné vyúčtovala. Dále se otec ohradil proti závěru okresního soudu, že se snaží zbavit vyživovací povinnosti. Zdůraznil, že se k této povinnosti hlásí, nikdy ji nepopřel, nikdy se jí nevyhýbal, naopak vždy zdůrazňoval připravenost se o syna starat. To soud podle něj opomíjí. Otec uvedl, že pokud by se své povinnosti zbavoval, udělal by to podstatně chytřeji, než zasláním všech informací o svěřenském fondu soudu. Poukázal dále na to, že vždy bylo výživné řádně placeno, přednesl pak varianty scénáře pro případ vyčerpání majetku fondu. Ve vztahu k rozhodnutí o nákladech řízení otec předně citoval ust. § 23 ZŘS; dané rozhodnutí otec považoval za nesprávné – cit.: „hraničící se zvůlí“. Otec uvedl, že jeho návrh není totožný s návrhem předchozím. Odvolatel je přesvědčen, že byl nákladovým rozhodnutím soudu potrestán za předložení detailní argumentace a pokus domoci se toho, aby byl soudem vyslechnut. Upozornil navíc na to, že matčina zástupkyně v daný jednací den cestovala k procesnímu soudu i k zastupování v jiném případě.

5. Otec tak v odvolacím řízení navrhl rozsudek okresního soudu změnit v tom smyslu, že jeho návrhu bude vyhověno; žádal tak, aby měnicím výrokem bodu I. rozsudku okresního soudu bylo nově rozhodnuto (pod otcovým označením bodu XIV. 133., I. (a) jeho odvolání, založeným na č. l. 725 spisu) tak, že – cit.: „Otec je povinen platit na výživu nezl. [redacted] k rukám jeho matky měsíčně částku [redacted] Kč splatnou vždy do 15. dne v měsíci, a to od právní moci tohoto rozsudku“ (výrok I.) a aby (pod otcovým označením bodu XIV. 133., I. (b) jeho odvolání, založeným na č. l. 725 p. v. spisu)) doplňujícími výroky ad II. až IV. bylo rozhodnuto takto – cit.: „Dlužné výživné podle výroku ad I. nevzniklo (výrok II.). Otec je povinen zajistit, aby na úhradu hmotných potřeb nezl. [redacted] bylo měsíčně vynaloženo alespoň [redacted] Kč měsíčně, a to místo výživného doposud stanoveného přímo otci (výrok III.). Matka je povinna vyúčtovat výživné přijaté od otce za období od 1. 9. 2019 do právní moci tohoto rozsudku, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku (výrok IV.). Výrok původně označený ad II. se ruší“ (pod otcovým označením bodu XIV. 133., I. (c) jeho odvolání, založeným na č. l. 725 p. v. spisu) s tím, že žádnému z účastníků nebude přiznáno právo na náhradu nákladů řízení (pod otcovým označením bodu XIV. 133., II. jeho odvolání, založeným na č. l. 725 p. v. spisu); popř. in eventum (pokud by nebylo otcovu návrhu výše prezentovanému odvolacím soudem vyhověno) navrhl zrušení rozsudku okresního soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení, avšak při jejím přidělení jinému soudci než soudkyním tohoto soudu Mgr. Marii Studničkové a Mgr. Adéle Hálové (pod otcovým označením bodu XIV. 134., I. a II. jeho odvolání, založeným na č. l. 725 p. v. spisu), které postupovaly vůči otci nekorektně. Ve vztahu k Mgr. Marii Studničkové otec výslovně uvedl, že předpokládala, že se otec – cit.: „...zbavil“ majetku, nedostatečně se vypořádala s jeho argumenty, přednesla široké hypotézy, proč jím navržené řešení nebude fungovat a upřela mu

možnost o řešení diskutovat; ve vztahu k Mgr. Adéle Hálové uvedl, že rovněž ona měla – cit.: „... jasno“ v tom, že se majetku – cit.: „... zbavil“. U odvolacího jednání otec uvedl, že s ohledem na nefunkční komunikaci mezi rodiči by se jevilo vhodným, aby matka dostala od svěřenského fondu kreditní kartu s měsíčním limitem, aniž by musela předkládat každou utracenou položku. Nebyly by tak na místě obavy, že by zakladatel fondu mohl libovolně měnit pravidla. Otec nemá snahu vyhnout se vyživovací povinnosti a poškodit zájmy nezletilého syna. Otec se tak dovolával tzv. novátorského přístupu soudu k řešení dané problematiky, přičemž zopakoval dříve předestřený odvolací návrh.

6. Matka ve vyjádření k otcovu odvolání uvedla, že nenastaly zákonné předpoklady pro zúžení rozsahu otcovy povinnosti ve smyslu ust. § 923 o. z. Poměry rodičů a nezletilého nedoznaly ve srovnání s předešlou dobou žádných změn. Otec pouze přeskupil svůj majetek a změnil majetkovou strukturu s očividným cílem získat absolutní kontrolu nad využíváním jím placeného výživného ze strany matky. Takový přístup se neslučuje se zájmy nezletilého a nezbavuje otce jeho vyživovací povinnosti. Nákladový výrok podle matky postihuje výjimečné okolnosti případu podle § 23 ZŘS. Když otec v nedávné době podal totožný návrh na zahájení řízení a když naznal, že s tímto návrhem nemůže uspět, vzal jej zpět a řízení bylo zastaveno. Nedlouho poté však podal návrh druhý, což pro matku přineslo potřebu výdajů na její právní zastoupení. Otcovy schopnosti, možnosti a majetkové poměry se od posledního určení výživného nezměnily, jeho životní úroveň nepoklesla. Matka proto navrhla rozsudek okresního soudu potvrdit.
7. Opatrovník navrhl rozsudek okresního soudu potvrdit.
8. Krajský soud jako soud nadřízený prvostupňovému soudu se nejprve zabýval námitkou podjatosti vznesenou otcem proti soudkyni Okresního soudu v Trutnově Mgr. Marii Studničkové, která tuto věc projednávala a rozhodla o ní.
9. Podle § 14 odst. 1 OSŘ soudci a přísedící jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Podle odstavce čtvrtého téhož ustanovení důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přísedícího) v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.
10. Otec svou námitku podjatosti odůvodňoval výlučně procesním postupem jmenované soudkyně a způsobem jejího rozhodování. Takové důvody podle výše citovaného ust. § 14 odst. 4 OSŘ však nelze mít za podklad pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci. Skutečnosti, které by naopak takovým důvodem mohly být a které jsou výslovně uvedeny v § 14 odst. 1 OSŘ shora citovaném, otec netvrdil, a okolnosti, pro které by jmenovaná soudkyně měla být vyloučena z projednávání a rozhodnutí této věci, nevyplývaly ani z jejího vyjádření (založeno na č. l. 758 spisu), v němž soudkyně deklarovala neexistenci vztahu k účastníkům, k zástupcům a ani k věci. Důvody pro vyloučení soudkyně Mgr. Marie Studničkové z projednávání a rozhodnutí věci tak nebyly shledány, protože krajský soud jako soud nadřízený ve smyslu § 16 odst. 1 OSŘ rozhodl způsobem uvedeným ve výroku I. tohoto rozsudku. Krajský soud doplňuje, že nebylo rozhodováno o námitce podjatosti vznesené otcem proti další soudkyni Okresního soudu v Trutnově Mgr. Adéle Hálové. To proto, že tuto námitku otec uplatnil pro případ zrušení rozsudku okresního soudu a nařízení projednání věci jiným soudcem okresního soudu podle § 221 odst. 2 OSŘ. K takové situaci zde nedošlo, proto ani nebylo na místě o této námitce rozhodovat.
11. Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání bylo podáno oprávněnou osobou, v zákonné lhůtě a že je přípustné (§ 201, a contr. § 202, § 204 a § 205 OSŘ), přezkoumal rozsudek okresního soudu (§ 212 OSŘ), projednal věc při jednání (§ 214 odst. 1 OSŘ) – za omluvené neúčasti kolizního opatrovníka nezletilého (§ 101 odst. 3 OSŘ), přezkoumal rovněž řízení, které předcházelo vydání napadeného rozsudku (§ 212a odst. 1 a 5 OSŘ), doplnil

dokazování provedením důkazů níže uvedených (§ 213 OSŘ) a dospěl k závěru, že odvolání otce do merita věci není důvodné, zčásti opodstatněným (jen ale co do určité části výše nákladů prvostupňového řízení přiznaných matce) bylo shledáno otcovo odvolání směřující do výroku II. rozsudku okresního soudu.

12. Pro doplnění a aktualizaci skutkového stavu realizoval odvolací soud dokazování, z něhož bylo zjištěno následující:
13. Z periodického výpisu Svěřenského fondu ve prospěch [REDAKCE], vedeného u Komerční banky, a. s., pod č. účtu [REDAKCE] ze dne [REDAKCE] 2021 za období [REDAKCE] až [REDAKCE] 2021 bylo zjištěno, že počáteční zůstatek na účtu činil [REDAKCE] Kč, konečný zůstatek představoval částku [REDAKCE] Kč; z tohoto výpisu lze seznat, že dne [REDAKCE] 2021 byla ve výši [REDAKCE] Kč evidována příchozí úhrada se zprávou pro příjemce – cit.: „Vážný“ z protiučtu evidovaného na jméno [REDAKCE], a dále k témuž datu storno příchozí úhrady z blíže neoznačeného účtu pod [REDAKCE] ve výši [REDAKCE] Kč; vedle toho jsou zde evidovány mínusové položky za poplatky za vedení účtu, za položky za zaslání výpisu a za sražkovou daň v celkové výši [REDAKCE] Kč.
14. Z protokolu o jednání před Okresním soudem v Trutnově ze dne 16. 12. 2020 ve věci sp. zn. 0 P 42/2018 bylo zjištěno, že advokátka matky v tomto řízení Mgr. Petra Andršová jakožto zástupkyně matky ve shora označeném (jiném soudním) řízení se osobně účastnila jednání v uvedený den se zahájením v 13,08 hodin; v závěru tohoto (jiného) jednání advokátka Mgr. Andršová uvedla, že – cit.: „Náklady řízení neúčtujeme“; toto jednání bylo ukončeno v 15,30 hodin. V označené věci byl pak vyhlášen trutnovským okresním soudem dne 6. 1. 2021 rozsudek, kterým bylo mj. rozhodnuto tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení za řízení o neshodách rodičů o věci významné pro dítě ani za řízení o úpravě styku (viz výrok pod bodem IV. tohoto rozsudku).
15. Z náhledu krajského soudu do živnostenského rejstříku bylo zjištěno, že otec je v živnostenském rejstříku evidován jako fyzická osoba – podnikatel pod identifikačním číslem [REDAKCE], dále jako statutární orgán právnické osoby [REDAKCE] pod identifikačním číslem [REDAKCE] a jako odpovědný zástupce fyzické osoby – podnikatele [REDAKCE], identifikační číslo [REDAKCE]. Matka je pak registrována jako fyzická podnikající osoba pod identifikačním číslem [REDAKCE] se živnostenským oprávněním v předmětu podnikání činnost účetních poradců, vedení daňové evidence.
16. Z náhledu odvolacího soudu do evidence práv pro osobu, vedené [REDAKCE] [REDAKCE], bylo zjištěno, že Svěřenský fond ve prospěch [REDAKCE] [REDAKCE], jehož jedním ze dvou svěřenských správců je otec nezletilého, vlastní nemovitostí zapsané na listu vlastnictví č. [REDAKCE] pro obec [REDAKCE], dále že otec nezletilého je spoluvlastníkem v podílu 1/3 nemovitostí zapsaných na listu vlastnictví č. [REDAKCE] a [REDAKCE] pro obec a k. ú. [REDAKCE], vlastníkem nemovitostí zapsaných na listu vlastnictví č. [REDAKCE] pro obec a k. ú. [REDAKCE], vlastníkem nemovitostí zapsaných na listu vlastnictví č. [REDAKCE] pro obec [REDAKCE], a na listu vlastnictví č. [REDAKCE] ve spojení s listem vlastnictví č. [REDAKCE] pro obec [REDAKCE], k. ú. [REDAKCE]. Pro osobu matky jsou v katastru nemovitostí evidována práva spoluvlastníka v podílu [REDAKCE] k nemovitostem zapsaným na listu vlastnictví č. [REDAKCE] ve spojení s č. l. [REDAKCE] pro obec a k. ú. Trutnov.
17. Z úplného výpisu z obchodního rejstříku bylo zjištěno, že obchodní firma [REDAKCE] identifikační číslo [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], je evidována Krajským soudem v Hradci Králové v oddílu [REDAKCE] vložka [REDAKCE], jejím jediným jednatelem je otec nezletilého; z výpisu se dále podává, že otec vystupuje jako jeden ze dvou podílníků s evidovaným podílem – vkladem [REDAKCE] Kč a [REDAKCE] Kč, jež byly na 100 % splaceny, a základním kapitálem [REDAKCE] Kč.

18. Z náhledu do informačního systému KSP a SDPF vedeného Ministerstvem financí ČR - ve věci údajů o účastnících stavebního spoření a penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření bylo zjištěno, že otec ani matka nejsou evidováni jako osoby účastné na smlouvách o stavebním spoření, otec není veden ani jako účastník penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření; matka je účastna penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření u [REDACTED]. Stav tohoto účtu ke dni [REDACTED] 2021 činil [REDACTED] Kč s měsíčně sjednanými úložkami ve výši [REDACTED] Kč, jež jsou hrazeny z účtu vedeného na plátce – osobu matky.
19. Ze zprávy Okresní správy sociálního zabezpečení [REDACTED] bylo zjištěno, že otec aktuálně pobírá starobní důchod ve výši [REDACTED] Kč měsíčně.
20. Z oznámení údajů podle daňového řádu vystavených Finančním úřadem pro Královéhradecký kraj za zdaňovací období r. 2020 bylo k osobě otce zjištěno, že otcův dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti činil [REDACTED] Kč, základ daně pak [REDACTED] Kč; u matky se jednalo o dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti [REDACTED] Kč, základ daně představoval [REDACTED] Kč.
21. Ze zprávy Úřadu práce ČR, Kontaktní pracoviště [REDACTED], bylo odvolacím soudem zjištěno, že žádný z rodičů, ani nezl. [REDACTED] nepobírali od ledna r. 2021 nadále žádné dávky státní sociální podpory, ani dávky v hmotné nouzi, nebyla jim ani vyplacena mimořádná okamžitá pomoc ze systému dávek státní sociální podpory.
22. Ze zprávy Městského úřadu [REDACTED], odboru správního, [REDACTED] bylo zjištěno, že: a/ otec je evidován jako vlastník následujících vozidel: - provozovaný přívěs nákladní, registrační značky (dále jen „RZ“) [REDACTED], typ [REDACTED] - provozovaný motocykl, RZ [REDACTED], tovární značky [REDACTED], - provozovaný obytný přívěs za osobní automobil, RZ [REDACTED], tovární značky [REDACTED] a - osobního automobilu – kombi, RZ [REDACTED], tovární značky [REDACTED]; tento vůz je však vyřazen z provozu s depozitem od [REDACTED] 2014; b/ obchodní společnost Bungalov, s. r. o., je evidována jako vlastník následujících provozovaných vozidel: - [REDACTED], RZ [REDACTED], a - osobního automobilu, RZ [REDACTED], tovární značky [REDACTED]; c/ matka je evidována jako vlastnice následujících provozovaných vozidel: - motocykl, RZ [REDACTED] tovární značka „[REDACTED] [REDACTED]“ a - osobního automobilu, RZ [REDACTED] tovární značka [REDACTED].
23. Z potvrzení zaměstnavatele o matčiných výdělcích bylo zjištěno, že za období od listopadu r. 2020 do července r. 2021 činil matčin čistý průměrný měsíční příjem [REDACTED] Kč.
24. Z čestného prohlášení [REDACTED] [REDACTED], nar. [REDACTED] [REDACTED] (prvorozeného syna matky, polorodého bratra nezl. [REDACTED]) bylo zjištěno, že jmenovanému jeho matka každý měsíc bez ohledu na prázdniny hradí výživné ve výši [REDACTED] Kč měsíčně; otcem jmenovaného [REDACTED] je zlet. [REDACTED] hrazeno taktéž [REDACTED] Kč měsíčně – tyto platby od rodičů jsou poukazovány na účet zlet. [REDACTED]. Zletilý [REDACTED] dodal, že je od r. [REDACTED] studentem Vysokého učení technického v Brně, fakulty informačních technologií, do doby sepisu prohlášení (tj. [REDACTED] 2021) jmenovaný úspěšně absolvoval tři roky z celkem pětiletého studia.
25. Ze sdělení [REDACTED], správce Svěřenského fondu ve prospěch [REDACTED], soukromého svěřenského fondu, bylo zjištěno, že otcí jakožto obmyšlenému ve svěřenském fondu výše označeném nebylo poskytnuto z fondu od doby jeho založení do dne [REDACTED] 2021 žádné plnění. Otcí by z titulu správce svěřenského fondu náležela odměna ve výši [REDACTED] Kč měsíčně, otec si však odměnu nevyplácí, funkci správce fondu dělá bez nároku na odměnu. Otec je zakladatelem fondu, jedním ze dvou správců fondu, druhým obmyšleným je pak nezl. [REDACTED].

26. Odvolací soud se i po doplnění dokazování shora uvedeném, zacíleném na přezkoumání aktuálních poměrů na straně rodičů a jejich nezl. syna, zcela ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně. Okresní soud zjistil odpovídajícím způsobem skutkový stav (§ 6, § 120, § 153 odst. 1 OSŘ), provedené důkazy zhodnotil v souladu se zásadami předvídanými v § 132 OSŘ. Na základě správně zjištěného skutkového stavu pak dospěl k adekvátním právním závěrům. Odvolací soud proto odkazuje na příléhavé a výstižné odůvodnění prvostupňového rozsudku, které s ohledem na otcovy odvolací námitky jen doplňuje způsobem níže uvedeným.
27. K procesním námitkám uplatněným otcem odvolací soud v první řadě uvádí, že nedospěl k závěru v tom směru, že by ve věci rozhodovala vyloučená soudkyně. Důvody, o které otec své přesvědčení o podjatosti soudkyně Mgr. Marie Studničkové opíral, spočívaly v procesním postupu jmenované soudkyně a ve způsobu jejího rozhodování. Shora již bylo vysvětleno, že takové okolnosti důvodem pro vyloučení soudce být nemohou. Není tak dán důvod pro vyloučení Mgr. Studničkové z projednávání a rozhodnutí této věci a stejně tak není dán ani kasační důvod uvedený v ust. § 219a odst. 1 písm. a/ OSŘ, a sice že rozhodnutí bylo vydáno vyloučeným soudcem.
28. Dále se odvolací soud zabýval výhradou otce, že rozsudek okresního soudu není dostatečně odůvodněn; že je založen na spekulacích a že se nevypořádává s jím uplatněnou argumentací. Otec tak namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí soudu prvního stupně. K tomu odvolací soud uvádí, že měřítkem toho, zda je rozhodnutí soudu prvního stupně přezkoumatelné, nejsou požadavky účastníků či odvolacího soudu na náležitosti odůvodnění rozhodnutí, ale především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. I pokud by rozhodnutí soudu prvního stupně zcela nevyhovovalo všem požadavkům ustanovení § 157 odst. 2 OSŘ, pak by jej nebylo možno považovat za nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu odvolání – na újmu uplatnění práv odvolatele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 100/2013). V posuzované věci odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně vytvářelo více než dostatečnou oporu k tomu, aby otec mohl v odvolání proti němu uplatnit odvolací důvody uvedené v ust. § 205 odst. 2 OSŘ a již proto nelze tento rozsudek považovat za nepřezkoumatelný. Odvolací soud dodává, že odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí v této věci zcela odpovídá požadavkům kladeným na odůvodnění rozhodnutí ve věci samé ustanovením § 157 odst. 2 OSŘ.
29. Odvolatel dále brojí proti hodnocení důkazů provedenému okresním soudem, pokládá jej za nesprávné a předkládá hodnocení vlastní.
30. Podle ustanovení [§ 132 OSŘ](#) důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.
31. V uvedeném ustanovení je promítnuta zásada volného hodnocení důkazů, která se uplatňuje v nynějším občanském soudním řízení. Hodnocením důkazů se rozumí myšlenková činnost soudu, kterou je provedeným důkazům prisuzována hodnota závažnosti (důležitosti) pro rozhodnutí, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, popřípadě hodnota věrohodnosti. Při hodnocení důkazů z hlediska jejich závažnosti (důležitosti) soud určuje, jaký význam mají jednotlivé důkazy pro jeho rozhodnutí a zda o ně může opřít svá skutková zjištění (zda jsou použitelné pro zjištění skutkového stavu a v jakém rozsahu, popřípadě v jakém směru). Při hodnocení důkazů po stránce jejich zákonnosti zkoumá soud, zda důkazy byly získány (opatřeny) a provedeny způsobem odpovídajícím zákonu nebo zda v tomto směru vykazují vady (zda jde o důkazy zákonné či nezákonné); k důkazům, které byly získány (opatřeny) nebo provedeny v rozporu s obecně závaznými právními předpisy, soud nepřihlédne.

Hodnocením důkazů z hlediska jejich pravdivosti soud dochází k závěru, které skutečnosti, o nichž důkazy (pro rozhodnutí významné a zákonné) podávají zprávu, lze považovat za pravdivé (dokázané) a které nikoli. Vyhodnocení důkazů z hlediska pravdivosti předpokládá též posouzení věrohodnosti důkazem poskytované zprávy podle druhu důkazního prostředku a způsobu, jakým se podle zákona provádí. Protože hodnocení důkazů je vnitřní myšlenkovou činností soudce - soudu, nemusí se pochopitelně shodovat s představami účastníků. Odvolací soud však může zasáhnout do výsledku činnosti soudu prvního stupně při hodnocení důkazů - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - pouze tehdy, jestliže způsob, jak k němu soud prvního stupně dospěl, neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení [§ 132](#) OSŘ. Za chybu při vytváření skutkových závěrů soudem prvního stupně může být proto považováno, pokud soud vezme v úvahu skutečnosti, které z dokazování ani z přednesů účastníků nevyplývají ani nevyšly při řízení jinak najevo. Dále pokud opomene hodnotit skutečnosti, které vplynuly z dokazování nebo které vyšly za řízení najevo jinak, a pokud neprovede navrhované důkazy, přestože byly navrženy důvodně. Chybou rovněž je, jestliže v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vplynuly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením [§ 133](#) až [§ 135](#) OSŘ. Nelze-li soudu prvního stupně v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry. Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než výše uvedených důvodů nesmí odvolací soud v rámci své přezkumné činnosti napravit.

32. Z odůvodnění přezkoumávaného rozsudku soudu prvního stupně vyplývá, že okresní soud svou úvahu o nedostatku předpokladů pro snížení výživného placeného otcem nezletilému, či pro změnu formy a způsobu úhrady tohoto výživného založil na skutečnostech, které vplynuly z provedení dokazování; v souladu s ustanovením [§ 132](#) OSŘ nepominul zahrnout do rámce svých úvah všechny provedené důkazy a přihlédl i k argumentaci uplatněné účastníky řízení. Hodnocení důkazů, úvahy, kterými se při něm řídil, a skutkové závěry pak přehledně vtělil do odůvodnění rozsudku. Odvolací soud neshledal žádný důvod pro revizi závěrů okresního soudu. Ostatně odvolatel v tomto směru výhrady neuplatňuje a omezuje se na konstrukci vlastního skutkového závěru.
33. Okresní soud též v souladu s ust. [§ 157](#) odst. 2 OSŘ náležitým způsobem vysvětlil neprovedení dalších navrhovaných důkazů. Jejich provedení by nemohlo přinést skutkové závěry, které by mohly být podkladem pro jiné právní posouzení věci. Provedení těchto důkazů by tak bylo nadbytečné, nevhodné a vedlo by pouze k prodloužení soudního řízení.
34. Dle přesvědčení odvolacího soudu pak není dána ani vada řízení v tom smyslu, že by otcí byla upřena jeho procesní práva, resp. jejich výkon, a sice právo vyjádřit se k věci. Z protokolu o jednání okresního soudu ze dne 16. 12. 2020, založeného na č. l. 702-704 spisu, vyplývá, že soud se věcí zevrubně zabýval, jednání trvalo přes dvě hodiny, v rámci jednání bylo všem účastníkům umožněno přednést procesní stanoviska, vyjádřit se k provedeným důkazům, přednést závěrečný návrh. Okresní soud v průběhu jednání sdělil svůj právní náhled na věc, otec následně využil možnost porady se svým zástupcem. Pokud okresní soud bezprostředně po ukončení dané porady nepřipustil diskusi o jeho právním náhledu, pak v tom nelze spatřovat bez dalšího porušování otcových procesních práv. Podle protokolu o jednání otcův zástupce v dalším průběhu jednání opakovaně vystupoval a měl možnost dosud uplatněnou argumentaci dále rozvíjet. Nedošlo tudíž k žádnému porušení ust. [§ 117](#), [§ 118](#) a [§ 123](#) OSŘ, jistě pak ne v takové intenzitě, která by vedla k existenci procesní vady, jež by měla za následek nesprávnost přezkoumávaného rozsudku.
35. Pro posouzení věci samé odvolací soud nejprve připomíná znění rozhodujících zákonných ustanovení.

36. Podle § 910 odst. 1 o. z. předci a potomci mají vzájemnou vyživovací povinnost. Vyživovací povinnost rodičů vůči dítěti předchází vyživovací povinnosti prarodičů a dalších předků vůči dítěti (odst. 2).
37. Podle § 911 o. z. výživné lze přiznat, jestliže oprávněný není schopen sám se žít.
38. Podle § 912 o. z. nezletilé dítě, které není plně svéprávné, má právo na výživné, i když má vlastní majetek, ale zisk z majetku spolu s příjmem z výdělečné činnosti nestačí k jeho výživě. Podle § 913 odst. 1 o. z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Podle odstavce druhého téhož ustanovení při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějším zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popř. zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlídnout se popř. i k péči o rodinnou domácnost.
39. Podle § 914 o. z. je-li více osob povinných, které mají vůči oprávněnému stejné postavení, odpovídá rozsah vyživovací povinnosti každé z nich poměru jejich majetkových poměrů, schopností a možností k majetkovým poměrům, schopnostem a možnostem ostatních.
40. Podle § 915 odst. 1 o. z. životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
41. Podle § 916 o. z. neprokáže-li v řízení o vyživovací povinnosti rodiče k dítěti nebo o vyživovací povinnosti jiného předka k nezl. dítěti, které nenabylo plné svéprávnosti, osoba výživou povinná soudu řádně své příjmy předložením všech listin a dalších podkladů pro zhodnocení majetkových poměrů a neumožní soudu zjistit ani další skutečnosti potřebné pro rozhodnutí zpřístupněním údajů chráněných podle jiného právního předpisu, platí, že průměrný měsíční příjem této osoby činí 25x násobek částky životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.
42. Podle § 918 o. z. v řízení o vyživovací povinnosti rodiče k dítěti může v případech hodných zvláštního zřetele soud uložit osobě výživou povinné, aby složila zálohu na výživné splatné v budoucnu; poskytnuté výživné přechází do vlastnictví dítěte postupně k jednotlivým dnům splatnosti výživného. Na složenou zálohu se hledí jako na majetek povinného.
43. Podle § 921 odst. 1 o. z. výživné se plní v pravidelných dávkách a je splatné vždy na měsíc dopředu, ledaže soud rozhodl jinak nebo se osoba výživou povinná dohodla s osobou oprávněnou jinak.
44. Podle § 923 o. z. změní-li se poměry, může soud změnit dohody a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabylo plné svéprávnosti.
45. Z výše citovaných zákonných ustanovení jasně vyplývá vymezení oprávněných a povinných subjektů ve vyživovacím závazku mezi rodičem a nezl. dítětem, podmínky, za jakých je soud oprávněn výživné přiznat, kritéria, podle kterých se určuje výše výživného a jeho rozsah, stejně je tak z citovaných ustanovení patrné, jaký má být způsob úhrady výživného. Je nutno si uvědomit, že základním účelem institutu výživného pro nezletilé nezaopatřené dítě je zajištění, aby rodiče byli povinni nezletilému včas poskytovat výživné, sloužící k uspokojování jeho potřeb (nejedná se primárně o jakýsi „obchodní“ vztah založený na přísně účtovacím hledisku). Vyživovací závazek je závazkem existujícím mezi povinným a oprávněným subjektem, kdy jedna strana má povinnost plnit a druhá strana má právo plnění vyžadovat, přičemž výživným je ono poskytované plnění. Při výkladu všech citovaných, svým charakterem kogentních ustanovení je pak nutno mít na paměti princip nejlepšího zájmu dítěte, zakotvený v článku 3. Úmluvy o právech dítěte. Tímto principem musí být vždy

poměrováno veškeré jednání související s úpravou výživného pro dítě. Občanský zákoník dává rodičům možnost se dohodnout, jak bude s výživným nakládáno, přestože soud určuje jednomu z rodičů platit výživné k rukám druhého rodiče. Přednost dohody rodičů podle odvolacího soudu vyplývá ze zásady autonomie vůle a vyplývá ostatně i z výše citovaného ust. § 921 o. z.

46. V posuzovaném případě však k dohodě mezi rodiči nedošlo. Dřívější rozhodnutí, v části upravující placení výživného otcem, stanovuje výši a způsob placení výživného. Obsahuje jasné pokyny vyplývající z účinné právní úpravy, jak má být výživné placeno, v jaké výši, v jaké době. Rodič pečující o nezletilého je oprávněn z tohoto výživného zabezpečovat uspokojení běžných potřeb nezletilého nezaopatřeného dítěte včetně běžných výdajů, aniž by k tomu potřeboval souhlas druhého rodiče. Pouze v neběžných záležitostech není oprávněn s výživným nakládat bez souhlasu soudu. Při péči o majetek dítěte mají přitom oba rodiče právo a povinnost pečovat o jmění dítěte a především mají toto jmění jako řádní hospodáři spravovat. Odvolací soud si je vědom toho, že rodič, který platí výživné pro dítě k rukám druhého rodiče, je do určité míry v „nevýhodném“ postavení, neboť je to právě druhý rodič, který se zaplaceným výživným disponuje. Je však třeba zdůraznit, že rodič disponující zaplaceným výživným pro dítě jím může disponovat pouze v nepodstatných záležitostech (§ 897 o. z.), v jiných – jak již bylo shora uvedeno - potřebuje k dispozici souhlas soudu, jinak by se k jeho právnímu jednání nepřihlíželo. Ze skutkových závěrů učiněných v tomto řízení nelze uzavřít, že by matka s výživným pro nezletilého ■■■■■ nenakládala řádně (ostatně ani výše soudně určeného výživného hrazeného otcem k takovým úvahám příliš prostoru nedává). Upozorňuje-li otec na své právo na informace ohledně nakládání s výživným a na právo na podání vyúčtování matkou za otcem v minulosti uhrazené výživné (viz bod VII., 85. a 86. jeho návrhu /viz č. l. 634 p. v. a 635 spisu), pak k tomu odvolací soud uvádí, že okresní soud o realizaci takového práva otce nerozhodoval (v návrhu otce podaného u okresního soudu na vydání rozsudku taková petitorní část ani není obsažena /srov. bod IX., 89. na č. l. 635 spisu/, je obsažena pouze v části otcova návrhu označené jím samotných jako „Shrnutí“ – bod VIII., 88. písm. h/ pro vymezené období ■■■/2017 až ■■■/2020); proto k němu odvolací soud nezaujal bližší stanovisko, neboť by v opačném případě vybočil z mezí své přezkumné činnosti. Sám odvolací soud o návrhu uplatněném v jiné podobě v rámci otcova odvolání pak nemohl rozhodnout, neboť by rozhodoval jako soud prvního stupně a svým rozhodnutím by nepřipustně odňal účastníkům řízení právo na podání řádného opravného prostředku (pro charakter řízení pak není ani přípustný mimořádný opravný prostředek proti jeho případnému rozhodnutí). Nad rámec výše uvedeného odvolací soud doplňuje, že argumentace otce obsažená v jeho odvolání v rámci oddílu označeného – cit.: „Vada Rozsudku a řízení – soud nereagoval na návrh otce (vyúčtování výživného)“ pod bodem VI., 24. (srov. č. l. 718 p. v. spisu) nemá reálný základ, když otec zde poukazuje, resp. – cit.: „...připomíná rozhodovací praxi odvolacího soudu a poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové spis. zn. 20 Co 351/2018 ze dne 22. 1. 2019, ve kterém byla rodiči uložena povinnost vyúčtovat výživné“. Odvolacímu přezkumu královéhradeckého krajského soudu ve věci sp. zn. 20 Co 351/2018 totiž nebyl podroben výrok pod bodem III. rozsudku prvostupňového soudu – rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 19. 9. 2018, č. j. 0 P 135/2013-1122, kterým okresní soud v tomto řízení uvedeným výrokem – cit.: „Matce uložil povinnost předkládat otcí do roku 2025 vyúčtování výživného určeného pro nezletilé na tvorbu úspor“. V otcem zmiňovaném odvolacím řízení bylo otcem v uvedeném (odlišném) řízení podáno odvolání, to však směřovalo toliko do jiných výroků rozsudku okresního soudu - výslovně do výroků pod body I. a II. rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 19. 9. 2018, č. j. 0 P 135/2013-1122. Nejen, že tedy odvolací přezkum týkající se tohoto rozhodnutí okresního soudu nebyl u zdejšího krajského soudu pod uvedenou sp. zn. vůbec realizován (v tom se tedy odvolatel zásadně mýlí), ale i skutkové i právní okolnosti zmiňovaného výroku rozsudku okresního soudu byly zcela

odlišné od nyní namítané věci (ve zkratce: ve věci rychnovského okresního soudu totiž šlo o povinnost předkládat vyúčtování do budoucna /nikoliv zpětně/, jež se týkalo výživného, které bylo určeno na tvorbu úspor pro nezl. děti /nikoliv výživného „nespořicího, neúsporového“ charakteru – tedy sloužícího na uspokojování běžných výdajů nezl. dítěte, jak je tomu v této projednávané věci).

47. Odvolací soud shrnuje, že okresní soud v posuzované věci zjistil, že nedošlo k žádné změně poměrů odůvodňující rozhodnutí o jiné výši výživného. Otcí v řízení šlo především o změnu formy a způsobu placení výživného, navrhoval úhradu výživného prostřednictvím (resp. z) jím zřízeného svěřenského fondu při existenci úctování nákladů. Ohledně úctování jsou pak otcova vyjádření, jeho přednesy a požadavky v jistém vývoji (viz popsáno podrobně shora). Obecně lze však k otcovu požadavku uvést, že určení osoby oprávněné a povinné k placení výživného pro nezletilé dítě je jasně vymezeno zákonem, stejně tak jsou jasně vymezena zákonná kritéria rozhodující pro určení konkrétní výše výživného. Výživné z objektivního hlediska nelze stanovit ve výši, která by v každém časovém okamžiku, ale třeba i v průběhu jednoho měsíce přesně odpovídala zákonným kritériím, rozhodným pro stanovení výše výživného. Vždy je na místě určité zobecnění, a to jak na straně potřeb nezl. dítěte, tak na straně schopností, možností a majetkových poměrů osoby povinné k placení výživného. Konkrétní výše výživného je tedy do značné míry paušalizována. Úhrada výživného nemůže mít formu placení jednorázových příspěvků na úhradu osobních potřeb nezletilého. Účelem výživného je totiž uhrazování nejen průběžně se vyskytujícími potřeb nezl. dítěte, ale všech jeho potřeb prospěšných k jeho vývoji. Ostatně tomu je přizpůsobena i splatnost výživného ve formě pravidelných plnění v jednotlivých obdobích (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 1989, sp. zn. 5 Cz 42/88, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 5/1991, vydaný sice v poměrech zákona o rodině a vykládající zejména jeho ustanovení § 97 odst. 1, použitelný však i v poměrech o. z. ohledně paušalizace zákonných kritérií o. z.). Odvolací soud tudíž shrnuje, že výživné musí být v souladu se zákonnou úpravou určeno přesně konkrétní částkou pro uspokojení oprávněných potřeb nezl. dítěte, s vymezením (fyzických) osob oprávněných a povinných ze vztahu o vyživovací povinnost, s určením lhůty a místa jeho úhrady tak, aby takové rozhodnutí pochopitelně splňovalo požadavky na jeho vykonatelnost.
48. Odvolací soud z důvodů výše uvedených rozsudek okresního soudu ve věci samé - tedy ve výroku I. podle ust. § 219 OSŘ jako věcně správný potvrdil (výrok II. rozsudku odvolacího soudu).
49. O náhradě nákladů řízení rozhodoval okresní soud podle ust. § 23 ZŘS (podle jeho věty za středníkem), shledal mimořádné okolnosti věci, odůvodňující přiznání náhradového práva matce. Co do základu odvolací soud s okresním soudem zcela souhlasí. Otec znal právní názor okresního soudu, týkající se jím uplatněného návrhu – jednalo se o návrh opakovaný, podle přesvědčení otce vyjádřeného u jednání okresního soudu (srov. protokol o jednání na č. l. 702-704 spisu) lépe odůvodněný. Otec si tedy musel být vědom rizika neúspěchu znovu podávaného návrhu se stejným předmětem, byť více obsahově odůvodněného. Lze přisvědčit okresnímu soudu v jeho úvaze, že pokud za této situace matka vynaložila náklady směřující k obraně proti tomuto otcovu návrhu, pak je procesně přiléhavé otce zatížit náhradou matkou vynaložených nákladů. Odvolací soud však musel přistoupit ke korekci výše nákladů, o které rozhodl prvostupňový soud, a to z důvodu, že v odvolacím řízení bylo prokázáno, že se zástupkyně matky tentýž den účastnila i jiného jednání před Okresním soudem v Trutnově ve věci péče soudu o nezletilé, zde se práva na náhradu nákladů řízení vzdala. Odvolací soud tak korigoval výši přiznaných nákladů prvostupňového řízení pouze v části, týkající se náhrady za - v nynějším řízení nárokováný - promeškaný čas a za jízdné, a to v obou položkách na 50 %, což pak mělo pochopitelně vliv i na výši daně z přidané hodnoty, již je zástupkyně matky plátní. Konkrétně tedy namísto 4 půlhodin po 100 Kč byla matce

přiznána náhrada za 2 půlhodiny po 100 Kč a náhrada za jízdné ze sídla advokátky v Hradci Králové k soudnímu jednání u trutnovského okresního soudu v poloviční výši 308,50 Kč, vč. změny částky z titulu 21% daně z přidané hodnoty ze součtu původních i nově stanovených složek nákladů řízení (na tomto místě odvolací soud pro stručnost odkazuje na jinak správné odůvodnění rozsudku okresního soudu pod bodem 31.). Jinými slovy - matce tedy byla ponížena část náhrady nákladů řízení před okresním soudem, a to na celkovou částku [REDACTED] Kč (po zaokrouhlení na celé Kč). Z důvodů shora popsanych odvolací soud změnil rozsudek okresního soudu ve výroku II. podle § 220 OSŘ a matce přiznal právo na náhradu nákladů prvostupňového řízení ve výši shora uvedené.

50. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1 OSŘ a § 23 věta druhá ZŘS. Nad rámec dále popsaného odvolací soud uvádí, že v průběhu odvolacího řízení advokátka matky v důsledku uzavření sňatku změnila své příjmení (dříve: „Andršová“ nyní: „Nováková Andršová“) a dále též u ní došlo ke změně v užívání vysokoškolského titulu před jménem (dříve „Mgr.“, nyní „JUDr.“). I v odvolacím řízení se jednalo o řízení nesporné a právo na náhradu nákladů odvolacího řízení tak může některému z účastníků příslušet pouze v případě existence okolností případu, odůvodňujících takové rozhodnutí. Tyto důvody odvolací soud shledal, a to v okolnostech pojmenovaných již prvostupňovým soudem v odůvodnění jeho nákladového rozhodnutí. Otec si byl vědom rizika spojeného s jím uplatněným návrhem, sám i v odvolacím řízení uváděl, že se uchází o novátorský přístup ze strany soudu, při plném vědomí účinné právní úpravy. Pokud za této situace matka vynaložila v řízení náklady ke svému zastoupení v řízení vyvolaném tímto otcovým návrhem, pak nelze dost dobře za spravedlivé považovat, pokud by je měla nést ze svého a podílet se tak na otcově právně novátorském postupu, jež není souladný s účinnou právní úpravou. Odvolací soud proto přiznal matce náhradu nákladů odvolacího řízení za jeden úkon právní služby po 1.000 Kč (§ 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. g/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění (dále jen „AT“) – za účast u odvolacího jednání, za jednu paušální náhradu hotových výdajů k tomuto úkonu se vážícímu ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 1 a 4 AT), to vše navýšené o 21% daň z přidané hodnoty ze součtu uvedených částek (§ 14a AT); celkem tedy 1.573 Kč. Odvolací soud nepřiznal matce náhradu nákladů odvolacího řízení za náklad jí požadovaný, spočívající v cestovních výdajích a náhradě za promeškaný čas účtovaných substitučním zástupcem přítomným u odvolacího jednání. Tyto náklady dalšího zástupce (míněno zástupce podle § 25 odst. 2 OSŘ) nelze bez dalšího považovat za náklad potřebný k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Matčina zástupkyně je advokátkou mající sídlo v Hradci Králové, tedy v sídle krajského soudu, kde se konalo odvolací jednání. Odvolací soud nezpochybňuje důvodnost nemožnosti osobní účasti advokátky matky u odvolacího jednání (zdravotní důvody), přistoupila-li však tato advokátka ke svému zastoupení advokátem majícím sídlo mimo sídlo odvolacího soudu, tj. mimo Hradec Králové – konkrétně v Litomyšli, pak při množství advokátů majících sídlo právě v Hradci Králové nelze tento náklad za účelný považovat. Rozhodnutí o místě a lhůtě placení nákladových povinností (viz výroky III. a IV. tohoto rozsudku) má svou oporu v ust. § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 OSŘ.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání ani dovolání přípustné.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí či nařízení exekuce.

Hradec Králové 30. září 2021

JUDr. Pavel Moravec v. r.
předseda senátu